

Behoud van het Friese paard staat voorop

Roelof Bos is een jonge fokker en kenner van het Friese paard. Als voorzitter van de tien Nederlandse fokverenigingen slaat Bos een brug tussen fokkers en stamboekleiding. KFPS-directeur Ids Hellinga bracht Roelof Bos vorige week aan het woord. De Kettingbrief blijft nog even in Friesland, want volgende week buigt dierenarts Waling Haytema zich over de veterinaire kant van de inteeltproblematiek waar het Koninklijk Friesch Paardenstamboek mee te kampen heeft.

Beste Ids,

Het beheersen van de inteeltproblematiek is onderdeel van één van de belangrijkste taken van het KFPS: het behoud van het Friese paard. Met ontwikkeling van beleid en door dit beleid uit te voeren, zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet om de inteeltproblematiek te beheersen. Bin-

jaren verschillende kengetallen en indexen in het leven geroepen. Dit is iets waar het stamboek terecht in investeert. Naast de indexen voor fokwaarden, geven de inteelt- en verwantschapspercentages informatie om een hengstenkeuze te maken. Verdere ontwikkeling van beschikbare informatie wordt in de toekomst

'Gewone' stamboekmerries kunnen op langere termijn van belang zijn om de inteeltproblematiek te blijven beheersen

nen een gesloten stamboek als het KFPS zullen we door moeten ontwikkelen om de inteeltproblematiek ook in de toekomst te blijven beheersen. Zoals je terecht aangeeft, moet hiervoor het commitment van fokkers aanwezig zijn.

Streven naar de 'kampioen'

Waar fokkers in het verleden hun keuzes voornamelijk op fokwaarden baseerden, om zo te streven naar het fokken van de 'kampioen', is tegenwoordig de keuze van laag verwante hengsten veel meer aan de orde. Er wordt voortdurend gezocht naar een goede balans tussen beide. Fokkers hebben een voorkeur voor laag verwante hengsten, maar willen dit niet ten koste laten gaan van fokwaarden. Hierin staan fokkers en het KFPS op één lijn; het zoeken naar een balans tussen verwantschap en fokwaarden is immers ook aan de orde bij de hengstenselectie door het KFPS.

Ook zien we op dit moment een scherpe selectie in 'betere' paarden, vooral vanwege dalende prijzen in de markt. Een betere merrie eet net zoveel als een mindere, dus waarom deze mindere aanhouden? Door deze selectie neemt de variatie in de populatie af terwijl deze 'gewone' stamboekmerries op langere termijn van belang kunnen zijn om de inteeltproblematiek te blijven beheersen. Het is dus belangrijk dat we onverwante stamboekmerries in blijven zetten voor de fokkerij.

Communicatie

Communicatie is het sleutelwoord om het inteeltbeleid goed uit te kunnen voeren. Om goed beleid te kunnen maken, uit te voeren en vervolgens te evalueren is een goede communicatie tussen KFPS, jury's, fokkers, gebruikers en hengstenhouders van groot belang. Hierbij draait het om de volgende zaken;

- 1) Informatie;
- 2) Openheid;
- 3) Manier van communicatie.

Goede informatie is nodig voor de fokkers om de juiste hengstenkeuze te maken. Hiervoor zijn de afgelopen

alleen maar belangrijker. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de gentesten om dragers van erfelijke gebreken op te sporen. Als deze testen in de toekomst voldoende betrouwbaar zijn, kan dit fokkers helpen om risicoparingen verder uit te sluiten. Uit de praktijk blijkt duidelijk dat fokkers juiste informatie belangrijk vinden. Niet om paarden uit te sluiten voor de fokkerij, maar om fokkers beter keuzes te kunnen laten maken. 'De fokker wil gewoon weten hoe een hengst fokt, of de hengst goed bij zijn merrie past en bepaalt dan zijn eigen keuze wel'.

Openheid

Het in openheid delen van informatie is noodzakelijk om de fokkerij transparant te houden. In de praktijk blijkt dit wel een spanningsveld, omdat het geven van informatie het succes van een paard bepaalt. Dit speelt vooral bij de dekhengsten waarbij 'ongewenste' informatie direct invloed heeft op de beurs van de hengstenhouder. Maar we moeten hierbij de fokker niet vergeten, want in tijden van crisis nemen de fokkers de grootste verliezen en dat terwijl we het commitment van de fokkers juist heel hard nodig hebben. Laat in dit spanningsveld het behoud van het Friese paard voorop staan. Het is belangrijk dat iedereen hierin zijn verantwoordelijkheid neemt.

Hetzelfde geldt voor de betrouwbaarheid van informatie. Om een breed

De fokker wil gewoon weten hoe een hengst fokt en bepaalt dan zijn eigen keuze wel

draagvlak te houden moeten de fokkers 'gevoel' hebben bij de informatie. Kennis en kunde van de beleidsmakers en uitvoerders, waaronder het jurykorps, is daarom heel belangrijk. Een objectieve en uniforme wijze van keuren is hier een voorbeeld van. Het fokdoel moet bij iedereen duidelijk zijn en de fokkers moeten het 'gevoel' hebben dat de uitvoering van het beleid past in ons fokdoel.

De Kettingbrief

Ids Hellinga - Roelof Bos - Waling Haytema

Betrouwbare informatie

Het is duidelijk dat het verstrekken van juiste en betrouwbare informatie door het KFPS aan de fokkers van groot belang is. Via regiovergaderingen voor de leden van het KFPS, die twee maal per jaar worden gehouden, wordt informatie vanuit de stamboekorganisatie met de leden gedeeld. Hiernaast zijn natuurlijk ook het maandelijkse blad Phryso en de website van het KFPS belangrijke bronnen van informatie.

Naast het KFPS zijn er in Nederland tien fokvereniging actief voor het Friese paard. Fokverenigingen hebben, naast het organiseren van de fokdagen, een belangrijke rol bij informatieoverdracht. Binnen verschillende fokverenigingen wordt dit actief opgepakt door studiegroepen en door het organiseren van informatie- en discussieavonden, clinics en

krijgen van deze informatie belangrijk. Het is de bedoeling dat dit gebeurt via de regiovergaderingen. Maar door het formele karakter van deze vergaderingen wordt er niet altijd even open gesproken.

Hierdoor komt er maar een deel van alle informatie op tafel. Dit gegeven maakt het van groot belang dat de fokvereniging in de uitwisseling van informatie een gelijkwaardige gesprekspartner is van het KFPS. Meer informatie delen vanuit een fokkerijraad en sportraad in de regiovergade-

paard.

Gezamenlijke opdracht

Duidelijk is dat het commitment van de fokkers belangrijk is om het Friese paard te behouden. Het verstrekken van juiste informatie en aandacht voor wat er leeft in de praktijk is hiervoor een eerste vereiste.

Door te luisteren naar de fokkers en de fokkers als gelijkwaardige gesprekspartners te zien, wordt draagvlak en betrokkenheid gecreëerd (commitment). Het behoud van het

In tijden van crisis

nemen de fokkers de grootste verliezen

ringen vergroot ook de betrokkenheid van de leden bij deze 'formele' regiovergaderingen.

Dan wordt er niet alleen over beleidszaken gesproken, maar ook over waar het iedereen omgaat: het Friese

Friese paard is een gezamenlijke opdracht: voor het KFPS in samenwerking met de fokkers.

De volgende brieven, Waling Haytema, is niet alleen als dierenarts goed bekend met het Friese paard.

Beste Waling,

De fokkerijraad heeft als adviesraad van het KFPS een belangrijke rol in het krijgen en geven van informatie. Als veterinaire en lid van de fokkerijraad is de inteeltproblematiek voor jou een dagelijkse bezigheid. Kun jij ons meenemen in de inteeltproblematiek vanuit veterinaire opzicht, de rol van de fokkerijraad hierin en wat de fokkerijraad op het moment op het programma heeft staan?

Met vriendelijke groet, Roelof Bos